

"קיום החיים הוא דווקא על ידי התדבקות ואחיזה איש ברעהו"

(הרב יעקב מאיר)

אחדות וערבות הדדית-יחד שבטי ישראל

לאור דמויותיהם ומשנתם של הרב אברהם יצחק הכהן קוק והרב יעקב מאיר

חינוך חברתי-ערכי על-יסודי – ח"ן חמ"ד

כתיבה | שושי שפיגל, מפקחת ארצית חינוך חברתי-ערכי על-יסודי ח"ן חמ"ד
יעל קופרשטוק, מנהלת מרכז הדרכה ארצי ח"ן חמ"ד

שכבת גיל: ז' – י"ב

משך הפעילות: כשני שיעורים

רציונל:

הרב אברהם יצחק הכהן קוק והרב יעקב מאיר היו זוג הרבנים הראשון אשר שימשו בקודש כרבנים ראשיים בישראל. בהיותם עמוד האש לפני המחנה, הם הציבו מגדלור של חתירה לאחדות העם, להסרת המחיצות והמחלוקות ולקידום השלום והערבות ההדדית בין אדם לחברו ובין עדה לרעותה.

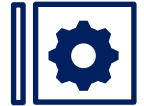
בשנה זו, המוקדשת ללימוד ערכי חזון החמ"ד לאור דמויותיהם, נלמד ונעמיק בנושא האחדות והערבות ההדדית ובדרכים בהן ניתן להביאן לידי ביטוי משמעותי בחיי היום-יום.

ההפעלה שלפניכם עוסקת בלימוד מעלתה של האחדות והערבות ההדדית, אל מול ביטויים של קיטוב, סטריאוטיפיזציה, התרחקות ומחלוקת בין חלקיה השונים של החברה הישראלית ומזמינה את המשתתפים להתגייס ולפעול לקידום ולהעצמת תחושת האחדות וביטוייה בחיי היומיום.

מטרות:

1. להכיר את השסעים החברתיים עמם מתמודדת החברה הישראלית.
2. ללמוד את רעיונותיהם ואת הדרך שהתוו הרב קוק והרב מאיר בנושא מעלת האחדות והערבות ונחיצותה.
3. להציע דרכים שמאפשרות להעצים את תחושת האחדות והערבות ההדדית וביטוייה המעשיים בחיי היום-יום.

• סרטונים

[סרטון תקווה ישראלית](#) בית הנשיא (5:25 דקות)

[עם אחד?](#) (4:46 דקות)

"לקח לי זמן לקלוט שאני מתנחלת": תמר רוצה שתבינו שאין לה קרניים | [מתויגים](#) (3:00 דקות)

אתם מכירים אותנו רק מהטלוויזיה": דינה רוצה שתכירו חרדים באמת | [מתויגים](#) (3:08 דקות)

[המתייג](#) (4:57 דקות)

- מובאות מדבריהם של הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל ושל הרב יעקב מאיר זצ"ל
- כלי שיתופי להצגת תשובות המשתתפים (כגון [padlet](#))
- דוגמאות להשראה

[מתחברים – בדרך לירושלים](#)

[מודלים לפעילויות – יום האחדות](#)

מבנה הפעילות:

- שלב א – אישי: צפייה בסרטונים
- שלב ב – במליאה: דיון בסרטונים
- שלב ג – במליאה: עיון במקורות ודיון
- שלב ד – במליאה: שיתוף ברעיונות וסיכום

מפגש פסח

שלב א – אישי

המנחה יבקש מכל אחד מהמשתתפים לצפות באחד (או יותר) מהסרטונים הבאים:

◀ [סרטון תקווה ישראלית](#) בית הנשיא (5:25 דקות)

◀ [עם אחד?](#) (4:46 דקות)

◀ "לקח לי זמן לקלוט שאני מתנחלת": תמר רוצה שתבינו שאין לה קרניים | [מתויגים](#) (3:00 דקות)

◀ אתם מכירים אותנו רק מהטלוויזיה": דינה רוצה שתכירו חרדים באמת | [מתויגים](#) (3:08 דקות)

◀ [המתייג](#) (4:57 דקות)

שאלות לדיון בעקבות הצפייה:

- אילו תחושות התעוררו בכם במהלך הצפייה בסרטון?
- האם הצפייה בסרטון עוררה בכם תובנה/ תהייה ביחס לחברה הישראלית? מהי?
- לדעתכם, האם הסרטון מציג את המצב בחברה הישראלית בצורה אמינה? הסבירו.
- שתפו בקטע בסרטון שהפתיע/ ריגש/ הכעיס אתכם.
- לו אתם הייתם יוצרי הסרטון, מה הייתם משנים בו? מדוע?

שאלה ג' – במלואה

המנחה יחלק/יקרין על הלוח דף עם הציטוטים שלהלן הלקוחים מדברי הרב יעקב מאיר והרב אברהם יצחק הכהן קוק. המנחה יבקש מהתלמידים לעיין בהם.

אין אדם מת אלא מתוך הפירוד. ואין אדם בא לעולם אלא על ידי האחדות... על ידי המחלוקת נחלש כוח הטבע וגורמת פירוד ביסודות האדם, ומתוך זה הוא מת. הנה האדם נוצר על ידי הזכר ונקבה שמזדווגים יחד באהבה וחיבה בגוף אחד. וזה אחד מפלאי ה', שהיה יכול לברוא את כל בני האדם יחד מן האדמה, ולא עשה כן. להראות, כי קיום החיים הוא דווקא על ידי התדבקות ואחיזה איש ברעהו.

הרב יעקב מאיר, דרוש בבית החולים משגב לדך, בתוך: צבי זוהר, 'אחדות היא חיים, פירוד הוא מוות', פעמים 142, עמ' 67, יד בן צבי, ירושלים, תשע"ה

כל עדה אוסרת שחיטת חברתה בהכרזות בשוקים וברחובות לעיני הגויים... איש הנלבב הנאמן לעמו ודתו, יקרע סגור לבבו בשמעו מפי הגויים חירופים וגידופים על תורתנו הקדושה באמרם: מה התורה הזאת לכם? אם בשר טרפה היא זאת, מדוע כשרה לאלה היהודים? ! ושופכים בוז על חכמינו. לעג וקלס היינו בין שכנינו.

הרב יעקב מאיר, דרוש בבית החולים משגב לדך, בתוך: צבי זוהר, 'אחדות היא חיים, פירוד הוא מוות', פעמים 142, עמ' 48, יד בן צבי, ירושלים, תשע"ה

בכל אחד ואחד מישראל, מגדול ועד קטן, אור אלוהים חיים מאיר, והמכה יהודי כאילו מכה את השכינה.

הרב אברהם יצחק הכהן קוק, על פי אורות ישראל ט', ד'

ההתלבטות, האם להפריד את האומה לחילוניים ודתיים, היא התלבטות שנובעת ממחלת הגלות, שעוד לא נרפאנו ממנה לחלוטין.
דומה הדבר לאותו אירוע שבו שתי נשים הגיעו אל המלך שלמה עם תינוק אחד, ובפי כל אחת מהן הטענה – התינוק שלי! שלמה מכריע את המשפט על ידי החרב, הוא מציע להן לחתוך את התינוק לשניים, ואז מתגלה האמת, מי שמוכנה לדבר על חיתוך והפרדה היא השקרנית, ומי שדואגת לחיי הילד היא אם האמת.
כך גם באומה, מי שמניף את חרב ההפרדה הוא שמעיד על עצמו, שהאמת אינה עמו. מחשבה זו, של ניתוק חלקים מעם ישראל, גורמת לנו צרות רבות, גשמיות ורוחניות, והיא ממש כמו מחשבת עבודה זרה, שהיא לא תהיה לעולם.

הרב אברהם יצחק הכהן קוק, אורות, אורות התחיה, פרק כ'

שאלות לדיון בעקבות הציטוטים:

- מהם המסרים שהביעו הרב קוק והרב מאיר בדבריהם?
- איזה רעיון מצא חן בעיניכם במיוחד? הסבירו.
- מהי לדעתכם המשמעות של רעיונות אלה כשהם מובעים על ידי הרבנים הראשיים?
- האם אתם מכירים ביטוי של רעיונות דומים על ידי אישי ציבור בימינו? שתפו.

שלב 3 – בחינה: שיגור בקולנוע וסיכום

המנחה יזמין את המשתתפים להציע רעיונות למיזמים שיגבירו אחדות ולכידות, ברוח רעיונותיהם של הרב קוק והרב מאיר זצ"ל, לדון בהצעות השונות ובדרכים האפשריות להוצאתן מן הכוח אל הפועל במעגלים חברתיים השונים של המשתתפים.

*למנחה: כדאי לאסוף את ההצעות בלוח שיתופי (בגון [padlet](#)) כך שכולם יוכלו לראות את ההצעות השונות, להגיב עליהן ולפתח אותן יחד.

ניתן להשתמש בדוגמאות הבאות כדי לעורר השראה למיזמים מגבירי אחדות וערבות:

◀ מתחברים – בדרך לירושלים "מתחברים" - רשת של ארגונים מכל חלקי החברה הישראלית ששמה לה למטרה לחבר בין חלקי החברה בפעילויות שונות שמדלגות מעל כל הפערים ותורמות לאחדות (תיעודי 4:30 דקות).

◀ מודלים לפעילויות – יום האחדות קובץ ובו רעיונות ומודלים שונים למיזמים שמקדמים אחדות במעגלים החברתיים השונים.